

stemmelser om politiets opgaver og indgreb i forhold til svage og udsatte personer.

Almindelig bestemmelse

Til § 3

Lovforslagets § 3 indeholder en almindelig bestemmelse om, at politiets indgreb over for borgerne forudsætter hjemmel i lovgivningen. Bestemmelsen fastlægger, hvornår politiet kan foretage indgreb over for borgerne uden for strafferetsplejen. Politiet kan således ikke foretage indgreb over for borgerne i andre situationer end dem, der følger af lovforslagets §§ 4-13 eller af anden lovgivning.

Anden lovgivning omfatter først og fremmest lovbestemmelser, f.eks. retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle indgreb. Anden lovgivning omfatter endvidere bestemmelser udstedt i medfør af lov. Efter omstændighederne kan hjemmel til politiets indgreb også følge af en analogi af sådanne bestemmelser.

Der kan være andet grundlag for politiets indgreb, herunder sædvaneret og almindelige nødrætlige principper. De situationer uden for strafferetsplejen, der – ud over, hvad der på særligt regulerede områder følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov – kan berettige indgreb, er i videst muligt omfang søgt dækket ind af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 4-13. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der i praksis vil kunne forekomme andre situationer, hvor indgreb vil kunne foretages på andet grundlag, herunder sædvane eller almindelige nødrætlige betragtninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.1.2.1. og 5.1.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Orden og sikkerhed

Til § 4

Lovforslagets § 4 regulerer politiets opgaver og indgreb i relation til fare for orden og sikkerhed.

Bestemmelsen tilsigter alene at præcisere gældende ret i de tilfælde, hvor retsplejelovens § 108 allerede i dag danner grundlag for indgreb over for borgerne.

§ 4, *stk. 1*, indebærer, at politiet skal forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Bestemmelsen omfatter tilfælde, hvor der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare, men hvor omstændighederne ved situationen i øvrigt tilsiger, at der er behov for en politimæssig indsats i form af forebyggende foranstaltninger med henblik på at regulere borgernes adfærd.

Foranstaltninger af mere alment forebyggende karakter som f.eks. kriminalpræventivt arbejde eller anden holdningsbearbejdende og vejledende virksomhed, almindelig patruljering på offentlige steder mv. er derimod ikke omfattet af bestemmelsen.

Politiets adgang til med hjemmel i anden lovgivning, f.eks. færdselslovens § 4, at iværksætte forebyggende foranstaltninger, der har karakter af indgreb over for borgerne, berøres ikke af bestemmelsen i lovudkastets § 4.

§ 4, *stk. 2*, angiver de indgreb, politiet kan foretage for at forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Formålet med foranstaltninger efter § 4 skal være at forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden, eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Forebyggelse af "fare for forstyrrelse af den offentlige orden" eller fare for enkeltpersoner kan f.eks. være nødvendigt i forbindelse med større arrangementer som cykelløb i byområder, hvor politiet kan afspærre områder med henblik på at forebygge, at der opstår farlige situationer i forhold til trafikken og publikum. Fare for forstyrrelse af den offentlige orden kan endvidere foreligge ved arrangementer, som indebærer risiko for voldelige sammenstød mellem forskellige grupperinger. Det kan f.eks. være i forbindelse med demonstrationer, der indebærer en risiko for sammenstød med moddemonstranter, eller ved fodboldkampe, der indebærer risiko for sammenstød mellem tilhængere af de forskellige fodboldhold. Politiet kan i sådanne tilfælde på forhånd afspærre områder for at holde disse grupperinger adskilt eller foretage adgangskontrol ved indgangen til området for at finde kasteskyts eller lignende.

Forebyggelse af "fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed" kan f.eks. også være nødvendigt for at modvirke, at personer udsætter sig selv for at komme til skade som følge af ulykker. Politiet vil således f.eks. kunne afspærre forfaldne bygninger eller kystområder med jordskred for at forebygge, at en eller flere personer kommer til skade.

Formålet med politiets indgreb kan også være at forebygge forstyrrelser af hjælpearbejde mv., hvor tilskuernes tilstedeværelse vil kunne forhindre redningsmandskab i at komme frem med deraf følgende fare for tilskadekomnes sikkerhed.

Efter bestemmelsen kan politiet rydde og afspærre områder og etablere adgangskontrol til områder i det omfang, det er nødvendigt for at forebygge faren.